

RIKTLINJER FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

RIKTLINJER FÖR FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

	Innehåll	Sida
1	INLEDNING	2
2	FÄRDTJÄNST	
2.1	Vad är färdtjänst	3
2.2	Vem kan beviljas färdtjänst	3
2.3	Färdtjänst för barn	4
2.4	Begränsningar	4
2.5	Färdtjänst till, i eller mellan andra kommuner	4
2.6	Ledsagare och medresenär	5
2.7	Tillståndets tidsbegränsning-omfattning	5
2.8	Åtgärder mot nyttjande av färdtjänst mot gällande regler	6
2.9	Avgifter	6
2.10	Ansökan, utredning och beslut	7
2.11	Information kring färdtjänstens utförande	7
2.12	Trafikutbud	8
2.13	Övriga bestämmelser	8
3	RIKSFÄRDTJÄNST	
3.1	Vad är riksfärdtjänst	9
3.2	Vem kan beviljas riksfärdtjänst	9
3.3	Ledsagare	9
3.4	Medresenär	10
3.5	Trafikutbud	10
3.6	Ansökan, utredning och beslut	11
3.7	Antal resor	11
3.8	Avgifter	11
3.9	Riksfärdtjänstens servicenivå	11
Bilaga	Lag (1997:736) om färdtjänst	12

RIKTLINJER FÖR FÄRDTJÄNST OCH RIKSFÄRDTJÄNST

1 INLEDNING

Färdtjänst (anropsstyrd trafik) är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken och ska bidra till att de funktionshindrade ges samma förutsättningar som övriga kollektivtrafikresenärer. Det är av vikt att kommunen preciserar vilken målsättning som finns med kollektivtrafiken och hur den ska utvecklas för att vara tillgänglig för flertalet av medborgarna. Genom ökad tillgänglighet i den ordinarie kollektivtrafiken skall möjligheten till normalisering förstärkas och behovet av särlösningar minska.

Lag om färdtjänst ger kommunen de grundläggande kraven som måste uppfyllas. Det finns behov av generella bestämmelser om färdtjänstens utformning; dels för att uppnå kommunal likställighet, dels för att ge ett stöd i handläggningen av den individuella prövningen av färdtjänstillstånd. Detsamma gäller tillämpningen av Lag om riksfärdtjänst.

Färdtjänstens olika delar från själva tillståndsprövningen till utförandet av själva transporten skall präglas av kompetens och säkerhet. Medborgarna ska i sin kontakt med handläggare bemötas med respekt.

I styrdokument för funktionshindrade och äldre betonas; rätten att bo kvar hemma, behålla sitt sociala nätverk, kunna leva ett så oberoende liv som möjligt, kunna delta i samhällslivet på lika villkor som andra och utveckla ett aktivt medborgarskap.

Då det gäller funktionshindrade barn och ungdomars behov av särskilt anpassad transport ska detta särskilt beaktas utan att frångå föräldrarnas ansvar.

Genom att utveckla samordningen av de resor som sker via färdtjänsten bidrar detta till ett bättre utnyttjande av kommunens ekonomiska resurser, en normalisering av färdtjänst med kollektivtrafiken samt bidrar till en god miljö. Möjligheten till resor genom en kollektivtrafik som är tillgänglig för flertalet av medborgarna eller via särskilt anpassade transporter (färdtjänst) för de kommuninvånare som har speciella behov, blir en viktig del för att kunna förverkliga de mål kommunen antagit.

Genom riktlinjer tar kommunen ett politiskt ansvar för färdtjänstens handläggning och planering och anger hur Lag om färdtjänst och Lag om riksfärdtjänst skall tolkas, så att en rättvis bedömning av varje enskild ansökan sker.

Kommunstyrelsens ansvar ligger inom de två nämnda lagområdena. Om dessa lagar inte är tillämpliga innebär det, att det åvilar andra nämnder att för sina respektive målgrupper ta ställning till om stöd i resandet skall erbjudas via annat lagområde. Ytterst kan detta även vara en fråga för kommunfullmäktige, vilket stöd i resandet funktionshindrade ska ges som en allmän kommunal service.

2 FÄRDTJÄNST

2.1 Vad är färdtjänst

Den allmänna kollektivtrafiken utgörs av bussar, tåg och närtrafik. I Dals-Eds kommun trafikeras tätorten och landsbygden huvudsakligen med bussar. Den regionala trafiken ombesörjs av bussar och tåg. Inom Västtrafik AB pågår ett arbete med att så långt som möjligt utföra trafiken med låggolvsbussar.

Kommunfullmäktige ansvarar ytterst för *färdtjänst* (= *anropsstyrd trafik*) inom kommunen. Kommunen kan efter erforderliga beslut överlåta sina uppgifter till trafikhuvudmannen inom Västra Götalands län och genom avtal har Dals-Eds kommun därför uppdragit till Västtrafik AB att upphandla och administrera trafiken och beställningscentralen.

Lag (1997:736) om färdtjänst menar att färdtjänst endast gäller anordnande av transporter för personer med bestående funktionshinder. Är de allmänna kommunikationerna anpassade för funktionshindrade personer föreligger ingen rätt till färdtjänst.

Färdtjänst (anropsstyrd trafik) är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken som är till för personer som till följd av funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer. I propositionen till lagen, slås fast att färdtjänsten betraktas i första hand som en transportform i stället för en form av bistånd. Resor med färdtjänst skall i likhet med den allmänna kollektivtrafiken i största mån samordnas.

2.2 Vem kan beviljas färdtjänst

7 § *tillstånd till färdtjänst* ska meddelas den som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer.

Det här innebär att funktionsnedsättningar som varar under kortare tid och som för den enskilde kan ge stora svårigheter i upprättande av sociala kontakter eller för att genomföra inköp inte faller inom Lag om färdtjänst.

Vad lagen avser med väsentliga svårigheter är inte definierat. Att ge konkreta exempel på hur stora svårigheterna ska vara för att bedömas vara väsentliga är svårt att göra generellt. Domstolspraxis är här en vägledning i bedömningen. I den kan uttydas att det är *svårigheterna i samband med resandet* som är grund för färdtjänst och *inte svårigheter vid resans mål*.

Begreppet *förflytta sig på egen hand* är kopplat till själva resandet; att ta sig till busshållplatsen, att stiga på och av buss och inte förflyttning möjligheter i ett vidare perspektiv. Detta innebär att grund för färdtjänst inte är att man har svårighet att bära kassar. Färdtjänst kan inte beviljas till följd av att allmänna kommunikationer saknas eller är dåligt utbyggda, utan grunden för färdtjänst är enbart funktionshinder och dess konsekvenser.

För beviljande av färdtjänst gäller följande i Dals-Eds kommun:

- * Funktionshindret bedöms varaktigt
- * Den beräknade tiden utgår från den dag varaktighetens längd bekräftas via utredning eller sakkunnigutlåtande.
- * Funktionshindret ska ge väsentliga svårigheter vid förflyttning eller vid resa med allmänna kommunikationer.
- * Det ska finnas ett tydligt samband mellan funktionshinder och svårigheterna att förflytta sig själv i anslutning till resan eller att genomföra själva resan.
- * Tillstånd till färdtjänst är personligt.
- * Beviljande förutsätter att den sökande är folkbokförd i kommunen.

2.3 Färdtjänst för barn

I Lag om färdtjänst betraktas man som barn upp till 18 års ålder då det gäller rätt till färdtjänst. Utgångspunkten vid bedömning av barns behov av färdtjänst är vad som kan anses gälla för andra barn i motsvarande ålder. Vid bedömning av färdtjänst till barn beaktas både barnets funktionshinder och vårdnadshavarens ansvar.

2.4 Begränsningar

7 § Tillståndet omfattar inte transporter som av någon anledning bekostas av det allmänna.

Tillstånd till färdtjänst omfattas inte av andra samhällsbetalda resor. Följande *begränsningar* gäller i Dals-Eds kommun:

- * Färdtjänst får inte användas för resor inom tjänsten då detta åvilar arbetsgivarens ansvar.
- * Färdtjänst får inte användas för resor som av någon anledning bekostas av det allmänna såsom sjuk- och behandlingsresor eller skolskjutsar.

2.5 Färdtjänst - till, i eller mellan andra kommuner

3 § Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst anordnas inom kommunen och om det finns särskilda skäl mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner.

För färdtjänst till annan kommun gäller i Dals-Eds kommun:

- * Färdtjänsttillstånd gäller för resa från/till Dals-Eds kommun samtliga kommuner inom färdtjänstområde: Mellerud, Bengtsfors, Åmål, Vänersborg, Trollhättan, Uddevalla, Munkedal, Tanum omfattas. Beslutet gäller endast för fastlandstrafik.

Någon skyldighet för kommunen att ordna färdtjänst helt utanför den egna kommunen föreligger ej. Enligt praxis i kommunen och enligt tidigare rekommendation från Svenska Kommunförbundet har färdtjänst beviljats i annan kommun i samband med kortare besök, då det enbart är folkbokföringskommunen som kan bevilja färdtjänst.

2.6 Ledsagare och medresenär

8 § Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver ledsagare under resan, ska tillståndet gälla även ledsagaren.

Utifrån nuvarande lagtext beviljas ledsagare för behov som finns *under* själva resan. Ledsagare är en person som inte reser av eget intresse, utan endast är med för att stödja färdtjänstresenärer för att de ska kunna genomföra resan och stödet ej kan erhållas via transportören.

Ledsagare enligt denna lag är inte till för stödet efter själva resan. I lagen finns ej angivet om ledsagare ska betala en avgift för resan eller ej utan detta får beslutas av kommunen.

För beviljad **ledsagare** gäller följande i Dals-Eds kommun:

- * Tillståndsinnehavaren har behov av stöd *under* själva resan.
- * Ledsagaren ska *stiga på och av vid samma plats* som färdtjänstresenären.
- * Ledsagaren reser gratis.
- * Den som själv är färdtjänstberättigad kan inte vara ledsagare.

Många färdtjänstberättigade kan genomföra resan själva eller med det stöd som transportören ger och utifrån detta beviljas *inte* ledsagare. Behov av stöd vid resans mål kan dock föreligga och utifrån detta har man möjligheten att medföra medresenär.

För **medresenär** gäller följande i Dals-Eds kommun:

- * Medresenär är en person som reser samma sträcka som färdtjänstresenären.
- * Medresenären ska *stiga på och av vid samma plats* som färdtjänstresenären.
- * Medresenären betalar samma avgift som färdtjänstresenären.
- * Den som inte beviljats ledsagare har rätt att medföra en medresenär utan särskild prövning.
- * *Resenär som är beviljad ledsagare kan ej medföra medresenär.*

2.7 Tillståndets tidsbegränsning-omfattning.

9 § *tillståndet till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare.*

Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om vilket *färdsätt* som får användas, hur många resor tillståndet omfattar och inom vilket *område* resor får göras. Om det finns särskilda skäl får tillståndet även i övrigt förenas med villkor.

Det är kommunen som bedömer vad som är skälig omfattning och särskilda skäl när det gäller begränsningar. Enligt lagens förarbete ska begränsningar inte ske då det gäller antalet resor.

I Dals-Eds kommun gäller följande:

- * Tillstånd meddelas normalt för viss tid.

- * Vid tidsbegränsning ges tillstånd i *högst två år*, om inte särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl kan vara funktionshindrets art som ej möjliggör resa med allmänna kommunikationer oavsett utveckling av kollektivtrafiken.

Funktionshindrets svårighetsgrad och förväntade varaktighet avgör tillståndets giltighetstid och omfattning:

- * Färdtjänst beviljas för obegränsat antal resor.
- * Färdtjänst ersätter inte avsaknad av exempelvis egen bil, vilket innebär att "rundtur" med färdtjänst ej kan ske. Detsamma gäller att "skjutsa hem" med resenär/ledsagare till dennes bostad.

2.8 Åtgärder vid nyttjande av färdtjänst mot gällande regler

12 § En tillståndsgivare får återkalla ett tillstånd till att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för färdtjänsten inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten.

- * Resa som uppenbart genomförts i strid mot gällande föreskrifter och villkor betraktas ej som färdtjänstresa. Om sådana resor genomförts faktureras färdtjänstresenären hela beloppet för resan. Detsamma gäller för resor där rätten till färdtjänst upphört eller återkallats.

2.9 Avgifter

Enligt **10 §** Lag om färdtjänst har kommunen rätt att ta ut en avgift för färdtjänsten.

Enligt **11 §** ska denna avgift vara skälig och får inte överstiga tillståndsgivarens självkostnader.

Avgifter för färdtjänst varierar mellan landets kommuner. Utgångspunkt för prissättning kan vara:

- * Den funktionshindrade saknar valmöjlighet och utifrån rättvise- och jämlikhets synpunkt ska avgiften för färdtjänst vara densamma som för kollektivtrafiken.
- * Funktionshindret kan medföra att behovet av färdmedel varierar över tid.

För att ge ett incitament att använda kollektiva färdmedel när personen klarar detta, bör det vara en skillnad mellan avgift för färdtjänst och avgift för kollektivtrafiken.

- * Färdtjänsten ger en högre servicenivå i och med att den erbjuder en transport från dörr till dörr och att utifrån detta kan avgifterna skiljas åt.
- * Avgiften bör spegla samhällets kostnader för att tillhandahålla transporten, vilket motiverar en högre avgift för färdtjänsten.
- * Kommunen har möjlighet att tillämpa särskilda avgifter för arbetsresor som då ofta motsvarar periodkort inom kollektivtrafiken.

Avgiften för Dals-Eds kommun beslutas av kommunfullmäktige.
Egenavgiften i Dals-Ed baseras med en startavgift på 50kr de första 10 kilometrarna och därefter 3kr/kilometer. Ingen avgiftsbefrielse eller högkostnadsskydd förekommer. Egenavgiften erläggs direkt till chauffören i samband med resan.

2.10 Ansökan, utredning och beslut

I Lag om färdtjänst **14-16** §§ regleras hur handläggning av ärenden ska ske. Handläggningen av färdtjänst följer de regler som anges i Förvaltningslagen och personalen lyder under bestämmelserna i Sekretesslagen.

2.11 Information kring färdtjänstens utförande

Nedan beskrivs den servicenivå som erbjuds vid tillstånd till färdtjänst. Funktionshindrets art styr vilket färdmedel som krävs för att ombesörja transporten.

När resan genomförs med; personbil eller specialfordon gäller följande:

Färdtjänstens servicenivå

Färdtjänstillståndet innebär *alltid* att resenären kan få följande service vid färdtjänstresa:

- * Hjälp in i och ut ur fordon.
- * Hjälp med handikapphjälpmedel och bagage in i och ut ur fordon.
- * Bagage får medtas i den utsträckning som är normalt att ha med på buss.
- * Hjälp med säkerhetsbälte.

På resenärens *egen begäran* ges även följande service:

- * Hjälp till och från port eller dörr (ledsagning, bagage och handikapphjälpmedel).
- * Stöd vid förflyttning till och från bostad och besöksplats.
Denna hjälp utgår inte om beviljad ledsagare medföljer på resan.

Kommunstyrelsen har tecknat överenskommelse med Västtrafik AB om servicenivåer inom den anropsstyrda trafiken. Här regleras bland annat; väntetid, spilltid, omvägstid = extra tid med anledning av samordnad resa i relation till närmaste väg mellan två adresser samt sökfönster = inom vilken tid beställningscentralen kan söka lämplig tidpunkt för resans genomförande i förhållande till resenärens önskade tid för avresan. Enligt överenskommelsen är servicenivån beroende på typ av resa.

2.12 Trafikutbud

Färdtjänsten är en anpassad form av kollektivtrafik och ska därför tidsmässigt genomföras under de tider som den "vanliga" kollektivtrafiken bedrivs.

I Dals-Eds kommun gäller följande:

- * Resor i färdtjänsten får genomföras mellan 05:00 till och med 24:00 alla dagar i veckan.
- * Resan ska beställas hos den beställningscentral kommunen/Västtrafik AB tecknat avtal med.
- * Resan ska beställas senast en timme före önskad avresa.
- * Avbeställning av bokad resa måste ske senast en timma före tidpunkten för bokad resa.
- * Färdtjänstresenär ska resa med det fordon som entreprenören hänvisar till och som är lämpligt utifrån funktionshinder och resetillfälle.
- * Resor i färdtjänsten samordnas i möjligaste mån. Beställningscentralen utför samordningen i samband med bokningen av resan. Samordningen kan innebära att ett fordon kan ha flera resenärer, där olika huvudmän bekostar resan. Samordningen får dock inte innebära att resans omvägstid förlänger resan med mer tid än vad som anges i avtalet om servicenivåer.
- * En resa ska gå från en adress till en annan och uppehåll kan inte göras under resan.

2.13 Övriga bestämmelser

I färdtjänst fordonet finns tillgång till bälteskudde för barn efter begäran. Om barnet har behov av annan bil säkerhetsutrustning är resenären ansvarig för att ta med den.

Ledar- eller servicehund får medföras utan kostnad.

Om det fungerar för övriga resenärer får sällskapsdjur medföras och ska då förvaras i väska eller bur under färd. Egenavgift för medföljande sällskapsdjur uttages som för medresenär.

Resa med djur hänvisas till särskilda fordon på grund av att hänsyn ska tas till allergier.

3 RIKSFÄRDTJÄNST

3.1 Vad är riksfärdtjänst

Den allmänna kollektivtrafiken i Sverige utgörs av ett flertal olika transportsätt som är olika väl anpassade för personer med funktionshinder. För dem som till följd av stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt finns riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänst är en ersättning för extra kostnader som uppstår vid resa mellan olika kommuner i Sverige. De extra kostnader som kan uppstå till följd av funktionshinder, kan bland annat vara att resenären är i behov av att ha med sig en ledsagare vid resa med allmänna kommunikationer.

3.2 Vem kan beviljas riksfärdtjänst

1 § En kommun ska på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för reskostnad för de personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

5 § Tillstånd ska meddelas om:

1. resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala reskostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare,
2. ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet,
3. resan görs inom Sverige från en kommun till en annan kommun,
4. resan görs med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare
5. resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Lagens formulering innebär att kraven för tillstånd till riksfärdtjänst är högre än för färdtjänst. *Lagen anger ingen skyldighet för kommunen att anordna transporten.* Resan ska kunna göras till normala kostnader.

För beviljande åt tillstånd till riksfärdtjänst gäller följande i Dals-Eds kommun:

*Tillstånd till riksfärdtjänst kan meddelas personer som till följd av stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

* Funktionshindret ska betraktas som varaktigt.

* Den sökande ska vara folkbokförd i kommunen.

3.3 Ledsagare

6 § Om den som söker tillstånd till riksfärdtjänst behöver ledsagare under resan, ska tillståndet gälla även ledsagare.

Avgift får inte tas ut för ledsagare som behövs för att genomföra resan. Att kommunen har beviljat ett tillstånd med ledsagare innebär enligt lagen ingen skyldighet för kommunen att anskaffa ledsagare. *Behovet av ledsagare ska vara knutet till själva resan och inte behov vid resmålet.*

För beviljad ledsagare gäller följande i Dals-Eds kommun:

- Ledsagare är en person som inte reser av eget intresse utan måste medfölja för att kunna stödja riksfärdtjänstresenären för att denne ska kunna

genomföra resan.

- Ledsagare beviljas den resenär som behöver mer hjälp än trafikföretagets personal kan ge.
- Om en tillståndshavare inte kan genomföra en resa med ledsagare och med stöd av trafikföretaget kan tillstånd till ytterligare ledsagare beviljas.
- Att trafikföretaget inte uppfyller sina åtaganden är inte en grund för att bevilja ledsagare.
- Ledsagare ska stiga på och av vid samma plats som riksfärdtjänstresenären.
- Ledsagare reser gratis.
- *Den som själv är färdtjänstberättigad kan inte var ledsagare.*
- Vid resa med personbil och specialfordon beviljas ledsagare endast vid behov av kvalificerat stöd *under* resan.

3.4 Medresenär

Detta begrepp finns inte omnämnt i lagen men tillämpas av flertalet kommuner.

I Dals-Eds kommun gäller inte begreppet medresenär i Riksfärdtjänsten.

3.5 Trafikutbud

7 § Tillstånd till *riksfärdtjänst* får förenas med föreskrifter om färd sätt. Med färdmedel menas vilket färd sätt som får användas men också regler för samåkning. Det är alltid funktionshindret som styr vilket färd sätt som erbjuds, när beslut om riksfärdtjänsten fattas. I Dals-Eds kommun gäller följande:

- * *I första hand* beviljas resa med allmänna kommunikationer med ledsagare.
- * *I andra hand* beviljas resa med allmänna kommunikationer i kombination med resa med personbil eller specialfordon. Denna resform beviljas förutsatt att det medför att resan annars blir särskilt kostsam.
- * *I tredje hand* beviljas resa med allmänna kommunikationer i kombination med personbil eller specialfordon tillsammans med ledsagare.
- * *I sista hand* beviljas resa med personbil eller specialfordon med eller utan ledsagare.

Resan ska genomföras på billigaste sätt, vilket innebär att rangordningen ovan i enstaka fall kan frångås.

Tillstånd till dyrare färd sätt än allmänna kommunikationer medges inte endast med motivering; "att ledsagare saknas för resan", "att biljett inte finns att tillgå vid önskad avresetid" eller "att man inte litar på att trafikföretaget uppfyller sitt åtagande om stöd".

Resor med personbil och specialfordon ska samordnas.

Resor med allmänna kommunikationer ska genomföras på billigast möjliga avgångstid.

Önskad avresetid kan förskjutas inom samma dag.

Uppehåll under resan medges ej.

Det åvilar resenären att själv ordna med ledsagare, när tillstånd till sådan är beviljad.

3.6 Ansökan, utredning och beslut

I 10-13 §§ Lag om riksfärdtjänst behandlas frågor kring handläggning utifrån Förvaltningslagen. Handläggningen av riksfärdtjänst följer de regler som anges i Förvaltningslagen. Personalen lyder under bestämmelserna i Sekretesslagen.

I Dals-Eds kommun gäller följande:

- * Vid ansökan om riksfärdtjänst skall ansökan inkomma till färdtjänsthandläggaren senast 14 dagar innan önskad avresa.
- * Ansökan om riksfärdtjänst ska snabbt behandlas om resan är av akut karaktär och om resebehovet ej har kunnat förutses, till exempel i samband med begravning eller nära anhörigs sjukdom.
- * Beslut om riksfärdtjänst fattas av färdtjänsthandläggare på delegation och omfattar vilka föreskrifter om vilket färdmedel som får användas.

Beslut om riksfärdtjänst kan överklagas till förvaltningsdomstol.

3.7 Antal resor

Tillstånd till riksfärdtjänst meddelas i normalfallet för en resa i taget, dvs en resa tur och retur = två resor.

3.8 Avgifter

8 § Vid resa med riksfärdtjänst ska tillståndshavaren betala en avgift (egenavgift) som motsvarar normala reskostnader med allmänna färdmedel. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om dessa avgifter. Regeringen meddelar föreskrifter om dessa avgifter via *Förordningen om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst (Förordning 1997:782)*. Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenär den faktiska kostnaden för biljetten samt i förekommande fall en bokningsavgift. Avgiften är baserad på hela resan inklusive anslutningsresor. Ledsagarens egenavgift ersätts enligt Lag om riksfärdtjänst av kommunen.

3.9 Riksfärdtjänstens servicenivå

Tillstånd till riksfärdtjänst med allmänna kommunikationer innebär att service ges i enlighet med respektive transportbolags service till resenärer med funktionshinder.

Lag (1997:736) om färdtjänst

1 § Denna lag gäller särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder (färdtjänst).

2 § Med dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet och regional kollektivtrafikmyndighet avses i denna lag detsamma som i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik. Lag (2010:1068).

3 § Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner. Lag (2006:1114).

4 § Kommunens uppgifter enligt denna lag fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer. Kommunen får, efter överenskommelse med landstinget, om det hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet. Lag (2010:1068).

5 § Har en kommun överlåtit sina uppgifter till en regional kollektivtrafikmyndighet ansvarar myndigheten, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. Vidare får den regionala kollektivtrafikmyndigheten för invånare i kommunen anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner. Lag (2010:1068).

Tillstånd till färdtjänst

6 § Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det. Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd, eller, om kommunens uppgifter enligt denna lag överlåtit till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet, av denna myndighet (tillståndsgivaren). Lag (2010:1068).

7 § Tillstånd till färdtjänst skall meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Om sökanden är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna. Lag (2006:1114).

8 § Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver ledsagare under resorna, skall tillståndet gälla även ledsagaren.

9 § Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tills vidare.

Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om

1. vilket färd sätt som får användas,
2. inom vilket område resor får göras, och
3. hur många resor tillståndet omfattar.

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl. Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor. Lag (2006:1114).

Avgift

10 § För resor med färdtjänst får tillståndsgivaren ta ut en avgift enligt grunder som bestäms enligt 11 §.

11 § Är en kommun tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunen. Är en regional kollektivtrafikmyndighet tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av

1. kommunerna och landstinget i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet, eller
2. enbart kommunerna i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet och om överenskommelse om detta har träffats med landstinget, om det hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet.

De kommuner som inte har överlåtit sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten får dock inte delta i beslutet. Kan enighet inte uppnås om grunderna för avgifterna, ska dessa bestämmas av regeringen. Avgifterna ska vara skäliga och får inte överstiga tillståndsgivarens självkostnader. Lag (2010:1068).

Återkallelse av tillstånd m.m.

12 § En tillståndsgivare får återkalla ett tillstånd att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. Föreskrifter och villkor får ändras, om ändrade förhållanden föranleder det.

Handläggning av ärenden m.m.

13 § Har upphävts genom lag (2010:1068).

14 § Trots sekretess får en tillståndsgivare lämna ut uppgifter om enskildas personliga förhållanden till en beställningscentral för transporter eller en trafikutövare, om uppgifterna behövs för att anordna transport som avses i denna lag.

15 § Personer som är eller har varit verksamma inom enskild verksamhet som bedrivs yrkesmässigt och som omfattas av denna lag får inte obehörigen röja vad de i verksamheten fått veta om någons personliga förhållanden.

Överklagande

16 § Tillståndsgivarens beslut enligt 6–10 och 12 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (2010:1068).